

Saaristolautakunnan näkemykset kasvuohjelman asunto-ohjelmasta ja sen osahankkeista 30.1.2025 pidettävään iltakouluun

Saaristolautakunta 28.01.2025 § 6
731/10.04.00/2024

Valmistelija

Saaristokehittäjä Maria Leppäkari, puh. 040 525 8995
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten kaupunki kehittää strategiaansa ja toimintaansa *Kasvuohjelman Kasvun askeleet 2025–2029* kautta. Uuden strategian työmottona on kasvu ja osallisuus kestäväällä, näkyvällä ja hyvinvointia lisäävällä tavalla. Kasvuohjelmaan liittyvät iltakoulut järjestetään 27.1. ja 30.1.2025. Strategiatyön toteuttamiseksi valitaan hankevastaava, joka hoitaa tehtävää kokopäiväisesti. Kaupunginhallituksen on tarkoitus käsitellä ohjelmaa 3.3. ja valtuuston 17.3.2025. Kaupungin johto on esitellyt kasvuohjelman vuosille 2025–2029 ja pyytää näkemyksiä.

Kasvuohjelma koostuu neljästä osa-alueesta:

- 1) *Asunto-ohjelma*, joka koostuu useasta konkreettisia toimenpiteitä sisältävästä osahankkeesta
- 2) *Profiloituminen ja näkyvyys*, muun muassa Paraisten tarinan kertominen, näkyvyyden luominen ja markkinoinnin uudistaminen
- 3) *Maapoliittinen ohjelma*
- 4) *Rakennusjärjestys*

Ennakkotehtävä 30.1.2025 pidettävään lautakuntien iltakouluun:

- Mitkä kolme toimenpidettä ovat tärkeimmät tulomuuton ja väestönkasvun saavuttamiseksi?
- Kommentteja ja ajatuksia esitetyistä osahankkeista?
- Mitä muita osahankkeita tarvitsemme?

Kasvuohjelman asunto-ohjelmaan on listattu seuraavat osahankkeet:

1 a) ”Mereltä merelle” – Sunttihanke

Suntti on Paraisten keskustan viihtyisyyden ja kehittämispotentiaalin elinhermo. Läheisessä vuorovaikutuksessa asukkaiden, yhdistysten, yrittäjien, kiinteistönomistajien ym. kanssa toteutettavassa erillisessä kärkihankkeessa on tärkeä selvittää, mitä meidän on tehtävä luodaksemme Paraisten keskustalle asumismahdollisuuksien ja vetovoiman lisäämiseksi tarvittavaa nostetta.

1 b) Kirjalan kehittäminen

Parantuvien yhteyksien (Paraistenväylän ja uusien siltojen) ansiosta Kirjalan asumisen kehittämiseen syntyy uusia mahdollisuuksia. Miten Kirjalaa tulee kehittää sen toistaiseksi hyödyntämättömän potentiaalin valjastamiseksi parhaalla tavalla? Mitkä Kirjalansaarta koskevat skenaarit pitää sisällyttää jatkosuunnitteluun?

1 c) Kysely/selvitys uudisrakentamiselle sopivista paikoista

Asukkaat tuntevat lähialueensa parhaiten. Haluamme kuulla, missä asukkaat näkevät potentiaalia uusien tonttien ja asuinalueiden muodostamiselle olemassa olevan infrastruktuurin puitteissa.

1 d) Palaute asuttavuushankkeesta

”Asuttavuus Paraisten saarilla” -tutkimushankkeesta saadaan vuoden 2025 aikana tuloksia, jotka tulee ottaa huomioon ja joita tulee jalkauttaa ja kehittää edelleen kaupungin asunto-ohjelmassa. Hankkeessa keskitytään erityisesti saarien elinvoimaan ja asumiseen. Mikä saa osa-aika-asukkaat muuttamaan paikkakunnalle vakituisesti ja miten vetovoimaa tulisi vahvistaa?

1 e) Rakennusfirmojen ja investoijien kanssa tehtävän yhteistyön aktivoiminen

Kaupungin on oltava kiinnostava paikka rakentajille, investoijille ja asutussijoittajille. Miten pääsemme uudelle tasolle yksityisen sektorin kanssa tehtävässä yhteistyössä?

1 f) Senioriasuminen Paraisilla 2.0

Seniorit ovat kasvava väestöryhmä. Kaupunki on vuonna 2022 laatinut ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman (oheismateriaali). Ohjelmaa tulee päivittää.

1 g) Kaupunki ja vuokratalomarkkinat (muun muassa LTVT-strategia)

Paraisilla on vaatimattomat vuokra-asuntomarkkinat suhteessa tarpeeseen. Kaupungin tytäryhtiö, Länsi-Turunmaan Vuokratatolot Oy, on haastavassa tilanteessa, koska yhtiön huoneistoissa on suuri peruskorjaustarve. Miten ratkaisemme tilanteen?

1 h) Saaristoasumisen kehittäminen

Miten mahdollistamme sen, että myös saaristo-osiin saadaan uusia asuntoja ja sen kautta tulomuuttoa? Miten meidän tulee ajatella ja mitkä ovat työkalut asuntojen ja varsinkin rivitalojen rakentamisen mahdollistamiseen saaristossa?

Oheismateriaali

Osa 1 Asunto-ohjelma:

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 83: Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma Paraisilla
Ikääntyneiden asumistarpeisiin vastaaminen Paraisilla, toimenpidesuunnitelma (FCG)
Ikääntyneiden tulevaisuuden asumisen toimenpidesuunnitelma LTVT-strategia

Osa 2 Profiloituminen ja näkyvyys:

Parainen.fi uudistuu. Käyttäjien tarpeet huomioidaan toteuttamalla avoin kysely: <https://www.pargas.fi/fi/-/aktuellt2-508>

Osa 4 Maapoliittinen ohjelma:

Elinvoimavaliokunta 28.3.2023 § 16: Maapoliittinen ohjelma

Esittelijä

Saaristokehittäjä Maria Leppäkari, puh. 040 525 8995
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Saaristolautakunnan jäsenet osallistuvat kasvuohjelmaan liittyviin iltakouluihin 27.1./30.1.2025. Lautakunta korostaa kolmea tärkeää toimenpidettä, jotka varsinkin tulee ottaa huomioon tulomuuton ja väestönkasvun luomiseen tähtäävissä toimenpiteissä. Nämä ovat: Saaristo-ohjelma 2024–2027, kaupungin status Unesco-biosfäärialueena ja kestävyys- ja hyvinvointinäkökohdat nykyisessä ilmasto- ja ympäristöohjelmassa, kaupungin hyvinvointisuunnitelma sekä osallisuuden ja saavutettavuuden edistäminen kuulemalla paikallisia asukkaita, yhdistyksiä, yrityksiä ja toimielinten edustajia saaristokaupungin kaikkien saaristo-osien kehitystä ja kasvua koskevissa konkreettisissa kysymyksissä.

Saaristolautakunnan kommentit osahankkeisiin:

1 a) Kärkihanke linjan luomiseksi keskustan kehittämiseksi Paraisten pääsaarella. Keskusta-alue on kaupungin sydän ja sen tulee ilmentää fyysisesti kaupungin ja sen asukkaiden edustamia arvoja. Fokus Norrbyrannassa ja Suntissa.

1 b) Asuntokehittämisen alue, erityisesti uusien siltojen valmistumisen ja uudesta Paraistenväylästä tehdyn päätöksen jälkeen, seudun kehittyvien alueiden Kaarinan ja Turun läheisyys. Kaupunki panostaa kouluun, tontteihin ja infrastruktuuriin.

1 c) Kaupungin tulee kuulla asukkaita paikallista kehittämistä koskevissa asioissa. Kysyä toimielimiltä (nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, vanhusneuvosto).

1 d) Kuullaan asuttavuustoimijoita, hankeryhmiä ja hankkeen vetäjiä. Kehittämistyö käsittää hyvätasoisien infrastruktuurin, vierasvenesatamat, hyvät yhteydet (maantielautat ja yhteysalukset), tietoliikenteen, jätehuollon, postinkulun, terveydenhuollon ja ensihoidon, pelastuslaitoksen, koulut, hyvät elinkeinoelämän edellytykset, mahdollisuuden harjoittaa matkailuelinkeinoja ympärivuotisesti, elämänlaatua ja hyvinvointia vahvistavan luonnonläheisen asumisen, hyvät edellytykset vapaa-ajanasunnon muuttamiselle joustavasti pysyvään asuinkäyttöön.

1 e) Saaristolautakunta on kokouksessaan 4.11.2024 §:ssä 49 peräänkuuluttanut saaristoon lisää investointeja toteuttamalla konkreettisia toimenpiteitä yksityisten investoijien toimintaedellytysten parantamiseksi. Esimerkiksi konkreettisia investointikohteita esittelevä portfolio, joka esitellään vuosittain järjestettävissä kutsuvieraille suunnatuissa investointitilaisuuksissa, jotka käynnistyisivät kesäkuussa 2025.

1 f) Saaristokaupungin brändäys asuinystävällisenä paikkana niin ikääntyneille kuin lapsiperheille. Vuodelta 2021 peräisin olevan ikääntyneiden asumisohjelman päivityksen ja seurannan tulee tapahtua vuoden 2025 aikana. Kaupunginhallituksen tulee nimetä tätä tarkoitusta varten työryhmä ja huolehtia siitä, että työ tapahtuu vuoropuhelussa LTVT Oy:n, Varhan, seurakuntien, Folkhälsanin ja muiden toimijoiden kanssa ja että asumisohjelma kytketään alueelliseen keskusteluun tulevista asumis- ja palvelutarpeista.

1 g) LTVT-strategia liittyy läheisesti edellä olevaan kohtaan 1 f). Kaupungin tytäryhtiö, Länsi-Turunmaan Vuokratalot Oy, on haastavassa tilanteessa, koska yhtiön huoneistoissa on suuri peruskorjaustarve. Voidaan ratkaista myymällä tai purkamalla systemaattisesti kiinteistöjä, joiden investointivelka on liian suuri ja hankkimalla ja remontoimalla strategisilla alueilla sijaitsevia kiinteistöjä. Päättävöitteena on tarjota kaikille väestöryhmille asumispalveluja, joita tulee edistää kaikissa saaristo-osissa.

1 h) Saaristoasumisen kehittäminen: liittyy edellä oleviin kohtiin 1 e), 1 f) ja 1 g). Kaikki kolme toimenpidettä pitävät sisällään saaristoasumisen kehittämisen ja ne voitaisiin hyvin yhdistää yhteisen otsikon "Saaristoasumisen kehittäminen" alle. Hankevastaava ja tarkoitusta varten nimetyt työryhmät seuraavat työn suuntaviivojen noudattamista sekä antavat väliraportin työn etenemisestä. Saaristolautakunta tarjoaa omaa paikallistuntemustaan ja näkemyksiään asioissa, jotka liittyvät Nauvon, Korppoon, Houtskarın ja Iniön saaristokeskustoihin sekä vailla kiinteää yhteyttä oleviin kehittämisklustereihin.

Päätös

Lautakunta päätti panna asian pöydälle.

Jakelu

Päätöksen jälkeen: Kaupunginhallitus, kaavoituspäällikkö, hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen osastopäällikkö, LTVT Oy
